

Interview med Jan Guillou om KOMMENTARER.

Efter 36 bøger i roman- og reportageform udgiver du nu en klummesamling. Hvordan kan det være?

- Jeg havde ikke nogen anden bog at udgive, så selvom man er lidt tøvende over for at stille op i hærskaeren af folk, der udgiver gamle klummer, kikkede vi på det og fandt ud af, at fordelene ved ikke at have gjort det tidligere er, at jeg havde materiale helt tilbage fra 1991. Og da vi inddelte dette materiale i forskellige afsnit, udkrystalliserede der sig en udvikling, som ikke engang jeg selv som skribent havde været bevidst om. For eksempel hvordan jeg i begyndelsen af 90'erne bekæmpede Ian og Bert og Ny Demokrati for nogle år senere at angribe socialdemokraterne med de samme argumenter. Eller tag feminismen. Først i 90'erne var jeg en god feminist, der udførte frivilligt arbejde for ligestillingen, mens jeg de seneste år har kæmpet indædt mod alle rabiate feminister ...

Du havde et mildt sagt omfattende materiale at vælge ud af. Hvordan foregik udvælgelsesprocessen?

- Det var ikke noget let job, det tog meget længere tid, end jeg selv og Ann-Marie [Skarp, forlagschef og bogens redaktør] havde troet. Først sorterede vi materialet i godt og skidt, hvorefter vi sad tilbage med omkring 250 tekster. Dem opdagede vi så lidt efter lidt et mønster i, så vi kunne inddele dem i ti afsnit. Og i den del af arbejdet var kontinuiteten vigtigere end at fjerne eventuelle skæverter.

Så man kan godt finde en og anden bommert?

- Ja, undertiden opstår der desværre situationer, hvor man ikke har noget at sige, men er nødt til at sige noget alligevel. Jeg forsøger at undgå det, så vidt det overhovedet er muligt, ved at forberede mig og aldrig sætte mig til skrivemaskinen uden at vide, hvor jeg vil hen. Men enkelte gange er man tvunget til at skrive uden at forberede sig ordentligt, og det kommer der ikke mindeværdige tekster ud af.

Ellers giver tiden dig vel som oftest ret - selvom du mange gange er gået stik mod de fremherskende strømninger i medierne på det pågældende tidspunkt. Hvad har vakt størst furore af alt det, du har skrevet?

- Det må være den kommentar, jeg skrev den 17. september 2001. I dag ville det, jeg skrev, kunne stå på de fleste ledersider, men dengang udløste det nærmest en folkestorm. Jeg tror, jeg fik 1500 mails den dag, kommentaren var i avisen.

Din alder, dit køn og din vægt er tilsyneladende blandt de argumenter, folk oftest bruger mod det, du skriver ...

- Ja, og det gælder ikke bare rasende mailskribenter, men også i Dagens Nyheters lederspalter. Og P.M. Nilsson på Expressen kaldte mig en "pensionist", fordi jeg ikke forstod mig på den såkaldte nye økonomi. Det var i 2000, tre dage før it-boblen brast.

På Aftonbladet er I nået frem til den ordning, at du skriver, hvad du vil, og så kan man argumentere mod dig på lederplads - eller kalde dig "bimbo" på bagsiden. Er det en ordning, du kan anbefale andre dagblade?

- Ja, absolut. Det rusker op i læserne, det gør avisen levende.

Så hvad kendetegner en god klumme?

- At den meget hurtigt præsenterer en problemstilling eller en indfaldsvinkel, helst en som ellers ikke er blevet taget op på det sidste. Den kan også vende en helt aktuel debat om og anskue sagen fra en anden side. Det er det, enhver klummeskribent bør samle kræfterne om.

Er der et emne, du allerhelst vender tilbage til?

- Ja, og så er det med ikke at gøre det for tit. Det vigtigste emne i dag er krigen mod terror og alle aspekter af den. Jeg ville kunne skrive om det i hver eneste kolonne, men det går ikke, for så ville det blive uinteressant. Man bliver nødt til at rationere sine meninger.

Og omvendt - er der noget emne, du afstår fra at skrive om af andre grunde, end at du finder det uinteressant?

- Ja, det er der sikkert. Sexskandaler skriver jeg aldrig om, heller ikke dokusoaps. Det første, fordi jeg ikke synes, sex er noget at skrive om, og det andet, fordi der allerede er for mange, der skriver om dokusoaps. Hvis jeg også gjorde det, ville det bare bidrage til at markedsføre dem yderligere.

Er der nogen af dine klummeskribent-kolleger, du gerne læser?

- Ja da. Nu læser jeg jo dem alle, i embeds medfør. Men det er særlig interessant at læse dem, der står for en helt anden holdning end jeg selv. Marie Söderqvist og Susanna Popova, for eksempel.

Nu om stunder har mange klummeskribenter en weblog. Er det også noget, du overvejer?

- Nej. Jeg ved dårligt nok, hvad det er, men hvis det er, hvad jeg tror, må det sluge en frygtelig masse tid. Man skal jo også skrive rigtigt, hvornår bliver der så tid til det?

Afslutningsvis - hvad skal du lave her i efteråret, og hvornår kan vi vente din næste bog?

- Resten af året har jeg travlt med min tv-serie om hekse, der vil blive sendt i TV4 engang næste år. Det bliver en reportageserie i fem afsnit à en time, som kommer til at hedde "Häxornas tid".

- Efter det, til januar, går jeg i gang med at skrive min næste roman. Det er et stort projekt, men jeg kan ikke afsløre andet, end at emnet er terror.

© Piratförlaget AB

Oversat af Anders Johansen